

Gemeenteraad

Vergadering 31 maart 2026

Voorstel

Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Gemeente Westerveld 2026-001741

Auteur

Presidium

Beknopte samenvatting

Met het oog op de nieuwe raadsperiode is de verordening voor de rechtspositie van raads- en commissieleden in Westerveld geactualiseerd. Per abuis is op 17 februari jl niet de juiste versie van de verordening aan het raadsvoorstel toegevoegd. Daarom wordt met een nieuw voorstel alsnog de juiste verordening vastgesteld.

Voorgesteld besluit

Besluitpunten

1. Het besluit tot vaststelling van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Gemeente Westerveld 2026 d.d. 17 februari 2026 in te trekken
2. De Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Gemeente Westerveld 2026 vast te stellen.

Motivering

Aanleiding en context

Het Rijk actualiseert jaarlijks het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Deze actualisatie heeft betrekking op het indexeren van bedragen, zoals vergoedingen en onkostenregelingen, en op het doorvoeren van inhoudelijke wijzigingen. Daarnaast zijn in de afgelopen periode diverse circulaire verschenen die aanvullende kaders geven voor onder meer scholing, informatie- en communicatievoorzieningen en de declaratie van onkosten door raads- en commissieleden.

De lokale rechtspositieverordening is de aanvullende lokale uitwerking van het Rechtspositiebesluit. Om ervoor te zorgen dat de gemeentelijke regelgeving aansluit bij de meest recente landelijke kaders is het goed de verordening met ingang van de nieuwe raadsperiode te actualiseren. Daarbij wordt de verordening ook aangepast op de huidige werkwijze van de raad.

Per abuis is aan de agenda van 17 februari jl. de verkeerde bijlage aan het raadsvoorstel toegevoegd. Voorgesteld wordt daarom dit besluit in te trekken en alsnog, nu met de juiste versie van de verordening, de verordening vast te stellen. De verordening is van kracht per 1 april 2026. Omdat in werkingtreding formeel pas 8 dagen na de publicatie is, is in artikel 10 inwerkingtreden met terugwerkende kracht tot 1 april toegevoegd.

Beoogd resultaat

Een passende rechtspositie voor raads- en commissieleden in Westerveld.

Argumentatie

De verordening uit 2019 is geheel herzien. Daarbij is de Modelverordening van de VNG als uitgangspunt genomen.

Voorgestelde keuzes:

Toelage onderzoekscommissie-art.2

Conform de modelverordening is de hoogte van de toelage voor lidmaatschap van een onderzoekscommissie opgenomen in de verordening. Een onderzoekscommissie wordt ingesteld op het moment dat een raad tot een onderzoek zou besluiten (zwaarwegend raadsinstrument). De hoogte van de vergoeding is in het voorstel bepaald op 100% van de maximum maandtoelage voor een bijzondere commissie als bedoeld in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Een alternatief is het percentage lager vast te stellen of het artikel niet op te nemen in de verordening. Het presidium stelt voor het artikel wél op te nemen zodat als een raad besluit tot het instellen van een onderzoekscommissie er ook meteen helderheid is over de vergoeding. Lidmaatschap van een onderzoekscommissie is een intensieve (tijdelijke) klus die het percentage van 100% (op dit moment € 153,33) rechtvaardigt.

Bijzondere commissies en voorzitters

Er is wettelijk ruimte gekomen om aan raadsleden in bijzondere commissies als ook aan vaste voorzitters van voorbereidende commissies (=politieke ronde in Westerveld) een extra vergoeding te verstrekken met het oog op de werkbelasting. In Westerveld is alleen de auditcommissie aangemerkt als bijzondere (art. 84) commissie. In het presidium is afgewogen dat er geen signalen zijn dat de werklast dusdanig is dat dit een extra vergoeding rechtvaardigt. Het streven zou eerder moeten zijn om de werklast binnen een nieuwe raad goed te verdelen. In het voorstel worden daarom *geen* voorstellen gedaan om een extra vergoeding voor bijzondere commissies of voorzitters mogelijk te maken. En dus ook niet om meer commissies als bijzondere commissies aan te merken.

Reis- en verblijfskosten - art 3/3a

De algemene regeling voor reis- en verblijfskosten voor raads- en commissieleden is conform het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers opgenomen in de lokale verordening. Dit vooral om nadere specificatie te kunnen maken met artikel 3a, de lokale regeling voor uitbetaling van de reiskosten. Daarnaast is de formulering van artikel 3.3 (reiskosten bij functionele beperking) aangepast aan die van de Modelverordening, gericht op de incidentele *vergoeding* van aangepast vervoer in plaats van in de oude verordening de vergoeding bij een incidentele *beperking*.

Voorgesteld wordt met artikel 3a een vaste reiskostenvergoeding op basis van 6x retour gemeentehuis te handhaven voor raadsleden.

Voor burgerleden wordt de vaste vergoeding voor bezoek van de raadsvergadering omgezet naar een vergoeding op declaratiebasis. De reden hiervoor is de verhoging van het presentiegeld voor burgerleden per 1 januari 2026, omdat de gemeente meer dan 20.000 inwoners heeft.

De vergoeding aan burgerleden wordt in Westerveld aangemerkt als vrijwilligersvergoeding. Hieraan is een, jaarlijks geïndexeerd, maximumbedrag verbonden, zowel op jaar- als maandbasis. Door verhoging van het presentiegeld is er met het deelnemen aan 2 vergaderingen in een maand nauwelijks ruimte om reiskosten te betalen zonder het maximumbedrag voor vrijwilligersvergoeding te overschrijden. Door de reiskosten op basis van maandelijkse declaratie te betalen is het aan burgerleden zelf om desgewenst gebruik te maken van een vergoeding, dit kan maandelijks worden bepaald. Uiteraard zullen burgerleden goed moeten worden geïnformeerd over deze werkwijze.

Niet partij-politieke scholing-art 4

Ten opzichte van de oude verordening is het voorstel hier de beslisbevoegdheid van het presidium weg te halen. Wettelijk ligt de uitvoering van de Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers op dit punt bij het college. In praktijk vervult HR binnen de gemeente de rol van toewijzer van opleidingsbudget, ook voor opleidingswensen van collegeleden. De vereisten voor vergoeding zijn helder en alleen die mogen formeel getoetst te worden. Om deze rol bij het presidium neer te leggen vereist dit een mandaat van het college. Daarnaast kan de lijn langs het presidium vertragend werken en zou beoordeling vanuit een 'politieke context' voorkomen moeten worden. Daarom wordt voorgesteld hier geen nadere regel meer voor op te nemen waarmee de uitvoering via de griffier bij HR komt te liggen.

Informatie- en communicatievoorzieningen-art 5

Het college verstrekt een ict-voorziening aan de raad. In lid 2 is een termijn toegevoegd voor het inleveren van deze voorziening na beëindiging van de functie als raads- of commissielid

Vergoeding burgerleden – art 8

Sinds de werkwijze met burgerleden is deze praktijk van vergoeding ontstaan. Presentiegeld is alleen bedoeld voor het feitelijk deelnemen aan commissie (=politieke ronde) vergaderingen. Daarom is de besluitenlijst met namen van woordvoerders het uitgangspunt voor vergoeding.

Kanttekeningen en risico's

De wijziging van de verordening leidt niet tot wezenlijke verruiming van de rechtspositie. Er is in de verordening geanticipeerd op het risico van overschrijding van de maximum vrijwilligersvergoeding voor burgerleden door reiskosten alleen op declaratiebasis te betalen.

Aanpak/uitvoering en communicatie

De verordening treedt bij aanvang van de nieuwe raadsperiode in werking. De formulieren 'wasstraat' voor raads- en burgerleden zal gebruikt worden om informatie te geven over de rechtspositie.

Evaluatie

Tegen het eind van de volgende raadsperiode zal de verordening geëvalueerd worden, alsook bij relevante wijzigingen in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en de modelverordening van de VNG.

Kosten, baten, dekking

De wijziging van de verordening leidt niet tot wijziging in het benodigde budget voor vergoedingen.

Aldus besloten,
Namens het presidium van de gemeenteraad Westerveld,

Griffier
Reiny Weernekers

Voorzitter
Jouke Spoelstra

